

Justis- og beredskapsdepartementet
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 20/1865

Vår ref: 20/00979-12

Dato: 17.04.20

Utlendingsdirektoratets svar på høring - Forslag til endringer i bortvisningsforskriften

Utlendingsdirektoratet (UDI) viser til høring fra Justis- og beredskapsdepartementet den 16. april 2020. Høringen gjelder endringer i forskrift om bortvisning av hensyn til folkehelsen. Forslag til endring medfører at retten til innreise for utlendinger som gis oppholdstillatelse i Norge kan utsettes inntil videre som et tiltak i forbindelse med utbruddet av den allmennfarlige smittsomme sykdommen Covid-19. Forslaget innebærer at søknader om oppholdstillatelse kan behandles i tråd med gjeldende regelverk og praksis, men at det ved innvilgelse av oppholdstillatelse inntil videre settes restriksjoner for innreise.

UDIs innspill

Vi støtter forslaget om å kunne utsette innreise i tilknytning til innvilgelse av oppholdstillatelse da dette sikrer at vi kan behandle søknader som normalt og ikke bygge restanser. Dette vil ivareta både hensyn til brukerne og sikre god ressursbruk i utlendingsforvaltningen. Dersom utlendingsforvaltningen opparbeider store restanser vil ventetiden for søkerne bli unødvendig lang, når reiserestriksjonene etter hvert opphører.

Om vurderingene av unntakene for utsatt innreise og bortvisning

Det fremgår tydelig innledningsvis under *Utsatt innreise* i høringsnotatet, at den klare hovedregelen skal være at en utlending som etter den 20. april får en oppholdstillatelse, inntil videre ikke skal kunne reise inn i Norge. Videre står det at det *kan* gis innreise straks dersom utlendingen er omfattet av unntakene i bortvisningsforskriften § 2 eller § 2a.

I § 2 og § 2a i bortvisningsforskriften står det imidlertid at en utlending som faller inn under unntakene ikke kan bortvises. I forslag til ny § 2b står det videre at adgangen til innreise utsettes inntil videre, med mindre utlendingen er omfattet av unntakene i §§ 2 eller 2a. Vi er usikre på hvorfor unntakene i § 2 og § 2a i sin helhet er tatt inn i ny § 2b, da de fleste av disse unntakene, slik vi ser det, ikke er aktuelle for utsatt innreise. Slik vi forstår det er det i hovedsak unntak etter § 2 bokstav d, særlige grunner, som er aktuelt å vurdere. Vi ber om at dette tydeliggjøres i forskriften.

Slik vi forstår høringsnotatet legges det opp til at en utlending som har fått en oppholdstillatelse kan få utsatt innreise selv om utlendingen faller inn under unntakene. Slik vi leser høringsnotatet skal det være en høyere terskel for å få innreise straks (ikke utsatt innreise), enn terskelen for å bli bortvist på grensen.

I ikrafttredelsesrundskrivet til bortvisningsforskriften er det gitt eksempler på hva som kan være særlige grunner ved vurderingen av bortvisning.

I høringsnotatet sier departementet dette om særlige grunner ved vurderingen av om en oppholdstillatelse skal gi rett til innreise straks:

Det kan være aktuelt å gjøre unntak f.eks. der søkeren er mindreårig og vil være uten nødvendig omsorg dersom innreise nektes. Videre kan det være aktuelt å gjøre unntak for samlivspartner til norsk borger, og ev. felles barn, som har levd sammen i et etablert familieliv i utlandet og nå ønsker å returnere til Norge. Samliv/familieliv som ikke allerede er etablert bør som hovedregel ikke gi rett til innreise nå.

Vi forstår det slik at terskelen for vurderingen av hva som anses som særlige grunner som kan gi rett til umiddelbar innreise, etter høringsnotatet, er høyere enn terskelen for bortvisning etter ikrafttredelsesrundskrivet til bortvisningsforskriften.

Vi viser til dialog med departementet om omfang av saker hvor det vil bli vurdert å gi innreise umiddelbart, særlig knyttet til familieinnvandring. Slik høringsnotatet er formulert vil vi blant annet vurdere følgende tilfeller slik:

I familieinnvandringssaker forstår vi det slik at det først og fremst er personer som får familiegjenforening med norsk borger (etablert samliv i utlandet), som kan få umiddelbar innreise.

Videre oppfatter vi at barn som blir uten omsorgspersoner når familiemedlemmer til norsk borger får umiddelbar innreise, kan omfattes.

Vi forstår det slik at familieinnvandring med flyktning eller øvrige referansepersoner som ikke er norsk borger i all hovedsak faller utenfor de som kan få umiddelbar innreise, uavhengig av om de har hatt et etablert samliv i utlandet (familiegjenforening).

Vi oppfatter imidlertid at det kan gis umiddelbar innreise for eksempel til barn uten omsorgspersoner og som skal forenes med flykting i Norge.

Etter ikrafttredelsesrundskrivet til bortvisningsforskriften kan familiemedlemmer av personer som ikke er norske, få reise inn. Det dreier seg om mindreårige barn og fosterbarn til utlending som bor eller jobber i Norge og utlendinger som har et særskilt omsorgsansvar for personer som bor i Norge, herunder mindreårige barn eller fosterbarn eller andre med særskilte omsorgsbehov. Det er imidlertid bare unntaksvis slik at mindreårige barn av utlendinger som bor eller jobber i Norge, vil få oppholdstillatelse med umiddelbar innreise, slik vi tolker høringsnotatet.

Vi vil også bemerke at en ulik terskel for vurdering av utsatt innreise/umiddelbar innreise og bortvisning i praksis kan føre til at visumfrie i realiteten vil kunne få større mulighet til innreise enn visumpliktige dersom de klarer å komme til Norge.

Vi legger videre til grunn at det er mulig å gi umiddelbar innreise til andre enn de som er spesifikt nevnt i høringsnotat, f. eks der det er helt spesielle omstendigheter som ved alvorlig syke eller nære pårørende i terminal fase e.l.

I tillegg til tydeliggjøring i forskriftens § 2b bør terskelen for umiddelbar innreise og bortvisning tydeliggjøres for eksempel i et revidert ikrafttredelsesrundskriv eller i en instruks. Her kan det videre gis føringer om innreisefrister.

Økonomiske og administrative konsekvenser

Vi mener ordningen legger til rette for en hensiktsmessig håndtering av saksporføljerne gitt situasjonen under covid-19 og usikkerheten knyttet til varighet av reiserestriksjoner mm.

Det fremgår av forslag til ny § 2b i høringsnotatet at reguleringen av utsatt innreise gjelder for tillatelser gitt fra 20. april 2020 og senere. Vi har behov for å utarbeide noen vedtakstekster, informasjon til brukerne mv, samt vurdere behov for nærmere retningslinjer, før vi begynner behandlingen av sakene. Vi forbereder dette slik at vi kan håndtere sakene så raskt som mulig etter ikrafttredelse.

Med hilsen

Stephan Mo
avdelingsdirektør

Ina Knarvik Hørnes
seksjonssjef

Dokumentet er godkjent elektronisk i Utlendingsdirektoratet og har derfor ingen signatur.

Brevet sendes kun elektronisk.